
KRÓNIKA

SZTRUGAI KÖLTÉSZETI ESTÉK – Első jelesebb jubileumát, fennállásának huszonötödik évfordulóját ünnepelte a Sztrugai Költészeti Esték elnevezésű rendezvény, amelyen az idén negyven ország mintegy száz költő vendége volt jelen. A közönség találkozott az Aranykoszorú idei nyertesével, a spanyol Justo Jorge Pardonnal is. A költészet lényegéről a díjazott a következőket mondta: „A versnek ma acélszárnyú pillangónak kell lennie. A költészetnek a levegő könnyedségével kell röpkölnie, de azzal a szilárd elszántsággal, hogy megragadja a témát.” Itt került sor a mai angol költészet bemutatására is, amelyről értékelést Vladimir Cvetković professzor adott, ő mutatta be a nemrég megjelent mai angol költészetet prezentáló kötetet is.

DOBRICA ČOŠIĆ NJEGOŠ-DÍJAS – Az ország legrangosabb irodalmi elismerését, a Njegoš-díjat, amelyet háromévenként, leginkább az egész életművet is figyelembe véve ítélnek oda, Dobrica Čosić belgrádi író kapta a Hazug éveknek fordítható *Zla vremena* című regénytrilógiájáért. Az író szinte első regényétől, az ötvenes évek derekán megjelent *Majd megvirrad már* (Daleko je sunce) címűtől mindmáig a szerb nép sorsával, múltjával és jelenével foglalkozik. Ez a témája az *Oldódás* (Deobe) című trilógiájának is, amely 1963-ban Herceg János fordításában jelent meg magyar nyelven. Tavaly jelent meg Vujičić Stojan fordításában a *7 nap Budapesten*, amely az 56-os forradalom eseményeit mutatja be az író személyes tapasztalatai alapján.

DEÁK FERENC ÚJABB DÍJA – Mint már beszámoltunk róla, Deák Ferenc *Határ* című, az újvidéki Neoplanta Filmvállalat készítette

filmjének forgatókönyve első díjat nyert az idei országos fesztiválon. A forgatókönyvíró most újabb díjat kapott, ezúttal a Vrnjačka Banja-i forgatókönyv-fesztiválon. Második díjjal Nebojša Pajkočot, harmadikkal pedig a Borislav Pekić–Goran Paskaljević szerzőpárost tüntették ki. A legjobb irodalmi adaptáció díját Bata Čengić kapta Ranko Božić Egy kis emberség című művének filmes átültetéséért.

AZ ÜZENET DÍJAI – Az 1989. évi Üzenet-díjat a folyóiratban megjelent legjobb szépprózai alkotásáért Szathmári Istvánnak ítélte oda a Dudás Károly, Szekeres László és Szilágyi Károly összetételű bírálóbizottság. A legjobb kritika, illetve tanulmány kategóriájában két egyenrangú díjat osztottak ki Mák Ferencnek és Vajda Gábornak. A zsűri módosította a díj szabályzatát is, amelynek értelmében a munkásmozgalm-történeti tematikájú írások helyett a jövőben a történettudomány, a szociológia, a szociográfia, a nyelvészet stb. tárgyköréből készült munkákat díjazza.

ELHUNYT DERVIŠ SUŠIĆ ÉS JOŽE JAVORŠEK – Szeptember 1-jén Tuzlán elhunyt Derviš Sušić ismert bosznia-hercegovinai író és publicista. 1954-ben jelent meg *En*, Danilo (*Ja, Danilo*) című regénye, amelyet azután meg négy regénye követett. Valamennyiben a boszniai ember életét, életérzését fogalmazta meg, akárcsak az 1960–73 között írt hat drámát tartalmazó ciklusában is, amelyek közül többnek a filmváltozata is elkészült. Munkásságáért a legnagyobb országos elismerésben, AVNOJ-díjban részesült.

Ljubljanában hetvenéves korában elhunyt Jože Javoršek (polgári nevén Jože Brejc) költő,

próza- és drámaíró, irodalomtörténész és műfordító. Gazdag és szerteágazó irodalmi munkásságából költszetekt, drámaírói munkásságát és tanulmányait emeli ki az irodalomtörténet. A francia irodalom kiváló ismerője volt, Molière-ről írt monográfiáját több nyelvre is lefordították. Számos színház-történeti tanulmányt is írt. A szlovén intellektuális próza jeles képviselőjeként tartjuk számon.

AZ ALTERNATÍV MŰVÉSZETEKRŐL A NOVÝ ŽIVOTBAN – A nyolcvévi szerkesztés után posztjáról önként leköszönt szerkesztő, Vit' azoslav Hronec a jugoszláviai szlovákok irodalmi folyóiratától egy alternatív művészeti számmal vált meg. Eddigi munkájáról és erről a nagy érdeklődést kiváltó számról a következőket nyilatkozta: „Új tartalmat akartam adni a *Nový život* folyóirat nevének, hiszen ez a szókapcsolat ma már egészen mást jelent, mint negyven évvel ezelőtt, amikor a folyóiratot alapították. Ma a világmindenség civilizációjának a részei vagyunk, elsősorban a tájékoztatási eszközök jövőtáborából. Ezért e szókapcsolatnak nem lehet csupán ideológiai töltete, hanem magán kell viselnie a civilizációs és kulturális jegeket is. Ezt az új helyzetet a kornak megfelelő művészeti irányzattal próbáltuk definiálni – az alternatív világlátással. Felhívásunkra több mint száz művész jelentkezett a világ minden tájáról. Közreműködésükkel próbáltuk meghatározni az új világot, az új életet, mely a huszadik század végének jellemzője. Voltaképpen az új művészet olvasókönyvét kapta kezébe az olvasó.”

NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS TANÁCSKOZÁSOK – Augusztus folyamán Újvidéken megtartották A Modern Nyelvészet és Irodalom Nemzetközi Szövetségének kongresszusát. A nyolcnapos tudományos tanácskozás mottója a világ nemzeti irodalmainak ismeretése volt. Az UNESCO védnöksége alatt és az Újvidéki Egyetem Delszláv Nyelvek és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszékének szervezésében megrendezett értekezleten számos világhírű író életműve került feldolgozásra. A kongresszuson negyven ország mintegy kétszáz szakembere vett részt.

Augusztusban Belgrádban is nemzetközi tudományos tanácskozást tartottak hatvan ország több mint hatszáz tudósának részvételével. A fordítók XII. világkongresszusának fő témája a műfordítás mint alkotótevékenység volt. A

résztevők számos fordításméleti kérdést megvitattak, de nem hanyagolták el a gyakorlatiakat sem. Idén első ízben szó volt a bírósági tolmácsolás szakmai nehézségeiről, valamint a fordítók jogi, szociális és anyagi helyzetéről is. A tanácskozáson számos nemzetközi díjat és elismerést is odaítéltek. A legfiatalabb műfordítóknak járó elismerést a belgrádi Gordán Maričić érdemelte ki ógörögből, latinból és franciából áültetett munkáiért.

ÜLÉSEZETT A FORUM KÖNYVKIADÓ ALKOTÓK GYÜLÉSE ÉS KIADÓI TANÁCSA – A mind nehezebbé váló gazdálkodási feltételek és a piacgazdálkodásra való fokozatos áttérés szabta követelmények a jövőben minden bizonnyal kihatással lesznek a Forum Könyvkiadó munkájára – hangzott el az Alkotók Gyűlése és az új kiadói tanács október eleji értekezletén, amelynek központi témája a középtávú – azaz az elkövetkező négy évre szóló – és a jövő évi kiadói keretterv megvitatása volt. Vajon a változó körülmények lehetővé teszik-e, hogy az elkövetkező négy évben is mintegy 250 címszó jelenjen meg, s ennek kétharmad része jugoszláviai magyar ún. élő irodalmi alkotás, elsősorban szépirodalom és értekező próza, és hogy ezzel párhuzamosan szép számban lássanak napilágot művelődéstörténeti tárgyú könyvek, folyamatos legyen ezentúl is a néphagyomány, a fordításirodalom, az ifjúsági és gyermekirodalom publikálása, sőt egyetemi tankönyvek és ismeretterjesztő munkák is kiadásra kerüljenek? Ezt ebben a pillanatban senki sem tudja biztosan, mert a társadalmi támogatás csökken, s máris kérdéses néhány sorozatnak az eddigi ütemben történő gyarapítása. Várhatóan az Életmű, a nemrégiben újraindult Symposium, valamint az elsőkötetesek Gemma sorozatában nem lesz fönnakadás, s bővül a társadalomtudományi is, amely szélesebb látószögéből kívánja ezentúl áttekinteni valóságunkat – hangoztatta az ülésen Bordás Győző főszerkesztő.

A most megválasztott új kiadói tanács – akárcsak az Alkotók Gyűlése –, támogatja a kiadót abban, hogy részben állami támogatással, részben saját erejéből folyamatosan jelentesse meg a jugoszláviai magyar alkotók műveit, s céljának érdekében indíton igényes kommerciális sorozatot, elfogadta a jövő évre szóló tervet, amely mintegy ötven kötet megjelenítését tűzte ki célul, valamint a Híd és a Létünk jövő évi koncepcióját is.